

Rohod református egyháza

2013 június 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarországot eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Nyíregyházától 35 kilométerre keletre, a 41-es és 49-es főút elágazásával szemközt bekötőúton közelíthet meg Rohod. Neve először 1263 és 1265 között bukkan fel Ruh alakban, 1306-ban már -d kicsinyítésképe alakja olvasható egy periratban. A település a Gut-Keled nemzetség szabolcsi birtokán keletkezett, e família sarja volt „Ruhud” földesura, Várdai László, aki ellen egy falubeli kismemes az igazát kereste a bíróságon. A helység régi történetét alig ismerjük, legfeljebb hiányos és idegen kútfőkből, mert – egy igencsak pontos forrás szerint – az „1874. április 28-án délután 5 óra tájban az ifjabb Dancinger házában kiütött tűzvészben, mely a sütés közbeni vigyázatlanságból eredt, leégett két sor ház, ezek közt a pap és a tanító háza minden melléképülettel együtt, és a külön álló iskola”. A tűzben elhamvadtak a parókián rejtő régi iratok is.

Csak más helyről tudhatjuk, hogy a XIII. század második felében a faluhoz tartozott Artheustelke, Rohodi Artheus birtoka. Az 1500-as években a Rohodi család, a Petneházyak és a Bogdányiak voltak a község földesurai, jóval később, a XVIII. században Varatkay István leánya, Erzsébet kezével a Sulyok család szerzett részbirtokot a faluban. Volt egy kisebb földje itt a kuruc Vay Ádámnak is. A történelmi Szatmár vármegyéhez tartozó települést 1827-ben Szabolcs megyéhez csatolták a pusztáival együtt. A jobbágyfelszabadításkor már a Vay grófok birtoka volt a rohodi földek túlnyomó része, ekkor (1853-ban) 874 lelket írtak össze a községben; a 2001. évi népszámláláskor a helyben lakó 1208 állampolgár 79,5 százaléka magyar, 20,5 százaléka cigány nemzetiségűnek

vallotta magát.

Az észak–déli irányú, hosszú utcás település központjában, szélfúttá homokdomb hátán álló református templom építésének idejére, átalakításai történetére az idézett elemi csapás miatt és régészeti kutatás híján csupán következtetni lehet. Írásbeli segítséget egyedül Barra Sámuel 1808. december 15-én papírra vetett jelentése nyújt. E szerint „vagyon egy templom, melynek fele része régiségére a mostan élők nem emlékeznek, fele részét pedig már a mostan élők építették. Az egész templom 9 és fél öl hosszúságú, a szélessége pedig 4 öl. Semmi különös szépség nincs a templomban, sőt közönséges jegyzés róla, hogy nehéz benne szolgálni, mert siket. Ez a templom a temetőhegyen, kívül a helységen van, minden kerítés nélkül, elötte áll egy rossz fatorony, amelyben van két harang.”

Ami az épület akusztikáját illeti, az előttünk kétszáz évvel itt járt prédikátor jelentését sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudom, látván azonban az általa szépség híján találtatott templomot, ellent kell mondanom a tiszteletes úrnak. A diófás kertben szabadon álló, fahomlokzatával délre néző emléképület legfőbb értéke éppen a szépsége. Hatalmas, 24-szer 10 méteres belvilágú gyülekezeti termének ünnepélyes puritánsága, vakító fehérre meszelt fala – az elötte büszkén magasodó 26 méteres, nyolcszögletű harangtoronnyal – egyedüli emlékként rizte meg és hirdeti ma is egy régi, mára egészen megváltozott világ szellemét, a szorgalom és kötelességtudás erkölcsét és erejét. Ez bizony igen szép, megbecsülést érdemlő érték.

Régi helyi hagyomány szerint a templom már a török idők előtt létezett. Szintén e vélekedést tükrözi a községi előljáróság 1864 májusában kelt feljegyzése: „A helység igen régi lehet, amit abból lehet igen világosan gyanítani, hogy a mostani templomot – mely 1822-ben szenteltetett fel – megelőzte egy gótikus templom, ami bemeszelt festésekkel és írásokkal már a rómaiak idejében megvolt.” Az épület ismerői szerint háromféle, más-más méretű, formázású, égetési színű és falazású téglából különböztethető meg egymástól a vakolat alatt. A XIX. század eleji nagyszabású renováláskor és a torony építéséhez nyilvánvalóan felhasználták az elbontott, öreg részek építőanyagát a községben és pénzben szökőkődő vidéken. A „rómaiak idejében” kifejezés akár a román stílus korára is vonatkozhat.

A Barra uram által látott és leírt, 1767-ben öntött 60 font súlyú kisebbik, valamint az 1795-ben készült három mázsa 25 fontos öregharang áldozatul esett az első világháború féméhségének, pótlásukra 1923–24-ben került sor. A mögöttünk hagyott évszázadban Rohod két református lelkésze, Bokross Elek és Bokross István – apa és fia – 1906-tól a nyolcvanas évek derekáig, összesen nyolc évtizeden keresztül szolgált a helyi gyülekezetben.

Ludwig Emil - mno.hu

Ajánló